

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 4122-08-21 מדינת ישראל נ' אבו זאיד (עציר)

בפני כבוד השופט, סגן הנשיאה מנחם מזרחי

בעניין: מדינת ישראל
משטרת ישראל
תביעות שלוחת רמלה
באמצעות ב"כ עוה"ד רעות זוסמן

המאשימה

נגד

אשראף אבו זאיד
באמצעות ב"כ עוה"ד אסף שלם

הנאשם

הכרעת-דין

החלטתי לזכות את הנאשם מן המיוחס לו בכתב-האישום נוכח תחולתה של הגנת "זוטי דברים".

א. כתב-האישום:

הנאשם הודה בעובדות כתב-האישום הבאות, שאמנם מציגות השתלשלות עניינים מסוימת, אך יובהר כבר עתה, כי הסכמת המאשימה היא שהעבירה שיוחסה לו – היזק לרכוש במזיד לפי סעיף 452 לחוק העונשין התשל"ז – 1977, מתייחסת אך ורק לעובדה מספר 3, כלומר:

"בנסיבות אלו, ניגש הנאשם לחדר השינה בבית, נטל מתיקה של המתלוננת את כרטיס האשראי שלה, הכניסו לתוך תנור חימום פועל, והכרטיס נהרס" (ראו: הסכמת המאשימה בעמוד 5 שורה 12: "אני מבהירה שההיזק לרכוש מתייחס רק לכרטיס האשראי שהוכנס לתנור החימום").

ועתה בהרחבה לעובדות כתב-האישום: בתאריך 17.1.21 בשעה 06:00 ביקש הנאשם מזוגתו בביתם את כרטיס האשראי שלה ו – 100 ₪. היא סירבה לבקשתו, משסברה שהוא מבקש לרכוש בכסף סמים. בנסיבות אלו, ניגש הנאשם לחדר השינה בבית, נטל מתיקה של המתלוננת

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 4122-08-21 מדינת ישראל נ' אבו זאיד(עציר)

את כרטיס האשראי שלה, הכניסו לתוך תנור חימום פועל, והכרטיס נהרס. לאחר מכן, בנוכחות ששת ילדיהם הקטינים בבית, נטל את תנור החימום, ניתק אותו מן החשמל וזרק אותו לחצר. לאחר מכן, זרק ארצה בקבוק מים שהיה ליד החלון, נטל מחדר השינה טיטולים ושקית בגדי ילדים, השליכם על רצפת הסלון ואמר למתלוננת שרוצה להרביץ לה, וזאת כאשר הקטינים צופים במתרחש, כשהם מבוהלים ובוכים. הנאשם חדל ממעשיו רק לאחר שהמתלוננת ובתה הקטינה הזעיקו את המשטרה. המאשימה סיכמה את מעשיו הפליליים של הנאשם: במעשיו אלו שבר או הרס הנאשם נכס, ולפיכך יוחדה לו רק העבירה דלעיל.

ודוק: למרות, שיתכן לטעון, כי רצף מעשיו של הנאשם בהחלט מגבשים את יסודותיה של עבירת האיומים, כולל אמירתו דלעיל, נוכח התנהגותו המתוארת, **בחרה המאשימה לייחס לנאשם עבירה בודדת של היזק לרכוש – רק נוכח הרס כרטיס האשראי.**

כאמור, נוכח הבהרתה של המאשימה, הודה הנאשם בעובדות כתב-האישום (תחילה הורשע) וטען טענת הגנה של "זוטי דברים".

ב. זוטי דברים – דיון משפטי:

סעיף 34 יז לחוק העונשין התשל"ז – 1977 שכותרתו "זוטי דברים" קובע:

"לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה, אם, לאור טיבו של המעשה, נסיבותיו, תוצאותיו והאינטרס הציבורי, המעשה הוא קל ערך"

קיימים מקרים, אשר בהם מתמלאים כל יסודות העבירה, אך יחד עם זאת מדובר ביסודות הבאים לידי ביטוי בעוצמה מזערית בסולם החומרה של אותה עבירה, כך שאין פגיעה ממשית בערך המוגן בידי אותה עבירה. במקרים אלו עסקינן בזוטי דברים – עניין הנחשב פעוט ערך מבחינת המשפט הפלילי ולכן יש לזכות את הנאשם (יורם רבין ויניב ואקי "דיני עונשין" מהדורה שניה, עמוד 845).

סעיף 34 יז הנ"ל מעגן את הכלל, שלפיו אין **החוק הפלילי** פורס את עצמו על זוטות וכי קיימות עובדות, אשר על אף העובדה כי הן מגלמות את כל יסודות עבירה פלילית פלונית, הן אינן

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 4122-08-21 מדינת ישראל נ' אבו זאיד (עציר)

עולות מעבר לרף מזערי מסוים של פליליות, כך שאינן נכנסות לתחום המשפט הפלילי. התוצאה של מסקנה כזו תהיה זיכוי מן העבירה הפלילית.

ודוק: זיכוי הנובע מהגנה זו אינו מלמד, כי התנהגותו של הנאשם ראויה, רצויה, מבורכת, אלא להיפך – יש לגנותה – אך במישור אחר של כללים התנהגותיים בין בני אדם ולא במישור הפלילי.

בפקודת הנזיקין [נוסח חדש] ניתן למצוא בסעיף 4 הגדרה של זוטי דברים תחת הכותרת "מעשה של מה בכך":

"לא יראו בעוולה מעשה, שאילו היה חוזר ונשנה לא היה בו כדי ליצור תביעה לזכות נוגדת, ואדם בר-דעת ומזג כרגיל לא היה בא בנסיבות הנתונות בתלונה על כך"

בהצעת חוק העונשין (חלק מקדמי וחלק כללי) התשנ"ב-1992, ה"ח 2098 בעמ' 139 הוסברה ההגנה כדלקמן:

"סייג זה, הנובע מכך שהחוק אינו עוסק בזוטות De Minimis Non Lex Curat הינו, בחלקו, חידוש לעומת החוק הקיים. עיקרו בהנחה כי השתבצותו הפורמלית של מעשה בהוראה חקוקה, המגדירה עבירה פלילית פלונית, כשלעצמה, אינה מוכיחה בהכרח שיש באותו מעשה לפחות מינימום של אנטי-חברתיות האופיינית לעבירה פלילית. הכלל שלפיו הוראה כאמור לא נועדה לזוטי-דברים, בא לנגוס מן ההיקף הפורמלי של תחום ההסדרה של נורמה אוסרת, את הרובד התחתון שאינו שייך לה מבחינה עניינית. בשל הכלליות הבלתי נמנעת של הגדרות העבירות לסוגיהן, אין מנוס מנגיסה כאמור, אף היא באמצעות הגדרה כללית של זוטי הדברים. **בכך, מגשימים את התאמת ההגדרה הפורמלית של עבירה פלילית לתוכנה הענייני.** למעשה, מוסמכת גם כעת הרשות התובעת, לסגור תיקים בשל חוסר ענין לציבור וכן מוסמך היועץ המשפטי לממשלה לעכב הליכים מאותו נימוק. יש אפוא מקום להפוך את הכלל למהותי, לקבוע בו קריטריונים ולהסמיק בכך גם את הרשות השופטת להשתמש בו. **אין זה ראוי שדווקא בית-המשפט יהיה חייב להטיל עונש 'סמלי' רק משום שהוא נטול סמכות למתוח את קו הגבול המינימלי הקונקרטי, לפי נסיבות העניין, בין התחום הפורמלי של האיסור הפלילי ובין מה שאינו מגיע עד כדי פליליות. טיבו הקונקרטי של המעשה, הנסיבות הקונקרטיות של ביצועו, תוצאותיו והאינטרס הציבורי עשויים להוציאו מכלל הפליליות, אם**

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 4122-08-21 מדינת ישראל נ' אבו זאיד(עציר)

כי מבחינת סימני ההיכר הפורמליים היה המעשה בגדר עבירה. בהוראת סעיף 53 מפורטים השיקולים האמורים ואין לנתק את המעשה הקונקרטי, על טיבו, נסיבות ביצועו ותוצאותיו, מן התפקיד הכללי של החוק הפלילי והחלתו".

אף ה MODEL PENAL CODE בסעיף 2.12 מכיר בהגנה וקובע הסדר דומה אם כי מפורט יותר.

יצוין, כי ההגנה אינה יכולה להיטען בנוגע לסוגי עבירות קלות בלא כל אבחנה לגופו של ענין. דהיינו, אין מדובר במחיקה סיטונית של עבירות קלות מחוק העונשין, אלא בקביעה, כי במקרה נתון המעשה לא צמח במעלה סולם החומרה של אותה עבירה ואם המעשה ממוקם מתחת לרמה מינימלית באותו סולם המיוחד לכל עבירה - קלה כחמורה - תחול ההגנה.

פרופ' ש"ז פלר בספרו **יסודות בדיני עונשין**, ופרופ' גור אריה במאמרה "על הצעת חוק העונשין (חלק מקדמי וחלק כללי)" **משפטים כ"ד** 9 בעמ' 69-70 מציגים את הדוגמאות הבאות:

ראובן נוטל סיגריה מחפיסת סיגריות של שמעון מבלי לקבל את הסכמתו. ראובן ממלא אחר כל יסודות עבירת הגניבה.

אב נותן לבנו הקטין כוס יין לקידוש, הרי הוא עובר על שידול קטין לשתיית משקאות משכרים.

לוי הנושק ללחיו של אחינו הקטן, חרף סירובו של זה, עובר על עבירת התקיפה.

ראובן נוטל דבר מתיקה בעת רכישת מוצרים במרכול או נוטל תפוח מעץ תפוחים של שמעון.

מוהל המבצע ברית מילה לתינוק הרי הוא מבצע בו עבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש.

ועוד כהנה וכהנה דוגמאות, אשר בהן ממלא העושה את יסודות העבירה, אך ההגנה עומדת ומאיינת את פלילות מעשיו.

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 4122-08-21 מדינת ישראל נ' אבו זאיד (עציר)

קיומה של ההגנה הוכר בפסיקה עוד בטרם חוקק סעיף 34 ובע"פ 839/78 מדינת ישראל נגד אבני, פ"ד לג (3) 821 נקב"ע:

"אמנם יתכנו מקרים שבהם מעשה אשר ממלא אחרי כל תנאי הגדרת עבירה שבחוק הוא כה פעוט, שבית-המשפט יתייחס אליו כאל דבר שאינו ראוי להגנת הדין הפלילי, על-פי העיקרון שאין החוק עוסק בדברים של מה בכך (de minimis non curat lex)...אולם קשה להגיד שכזה הוא המקרה שלפנינו. מדובר כאן במעשה שנעשה על-ידי מנהל כללי של חברה ממשלתית בעניין שעורר את התעניינות הציבור, באשר הועלו חשדות בדבר אי טוהר מידות, ואין להתייחס למעשהו של אבני כאל ענין של מה בכך"

קבלת ההגנה, משמעותה אחד והוא זיכוי מלא מאחריות. היינו, הכרעת-דין של זיכוי ככל טענת הגנה אחרת. כל תוצאה אחרת, כגון ביטול כתב-אישום או מחיקתו, תהא תוצאה מוטעית. לפיכך, מבחינת תוצאתה הסופית, אין מדובר בטענה כגון הטענות המקדמיות המועלות נגד כתב-אישום בפתיחת המשפט אלא שמדובר בזיכוי מוחלט. על כן, אין לדון בהגנה זו, אלא כאשר בית-המשפט קובע ממצאי עובדה או לאחר שמיעת ראיות או כאשר הנאשם מודה בעובדות כתב-האישום, כפי שנעשה במקרנו.

עמד על כך בית-המשפט המחוזי בע"פ 1720/95 (מחוזי-ת"א) מדינת ישראל נגד מנשה יוסף ואח' תקדין-מחוזי 96 (3) 3957, שהינו אחד מפסק-הדין הראשונים שדנו בצורה מעמיקה בסוגיה:

"יש לצאת מנקודת מוצא ברורה כי הסייג לאחריות פלילית מחמת "זוטי דברים" זהה בטיבו ובמשמעותו לסייגים בגין אי שפיות, העדר שליטה וכד'. לפיכך נראה, לכאורה, כי הדברים אמורים בטענת הגנה שנטל הוכחתה על הנאשם המבקש להישען עליה והרמת הנטל משמעותו זיכוי הנאשם מהאשמה שיוחסה לו"

עתה אציג מספר פסקי-דין אשר דנו בהגנה:

כאמור, אחד מפסקי-הדין הראשונית שנתנו בסוגיה הינו, ענין מנשה בן יוסף דלעיל, אשר בו דן בית המשפט המחוזי בהגנה המדוברת, אגב ערעור המדינה ביחס לארבעה פסקי-דין, אשר

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 4122-08-21 מדינת ישראל נ' אבו זאיד(עציר)

בהם החליט בית -השלום לעשות שימוש בסמכותו ולהפעיל את ההגנה. בית-המשפט קבע כי במסגרת הדיון בהגנה יש לשקול את השיקולים הבאים:

"באשר לשיקולים הצריכים להנחות את בית-המשפט בבואו להכריע בטענת הגנה זו לגופה, לאחר שמיעת הראיות, הרי שאלה צריכים להיבחן לפי טיבו הקונקרטי של המעשה והאינטרס הציבורי וההגנה תתקבל רק באותם מקרים בהם אין במעשה עצמו מידה מינימלית של סכנה לערך החברתי המוגן ואין הוא הולם מבחינה עניינית את המושג של עבירה פלילית. לעומת השיקולים המנחים את בית-המשפט, דרך משל, בבואו לבחון את הסעד של מבחן ללא הרשעה, והכוללים בצד נסיבות העניין וטיב העבירה את אופיו של הנאשם, עברו, גילו, תנאי ביתו, בריאותו הגופנית ומצבו השכלי...**הרי שהדגש לעניין ההגנה של זוטי דברים מושם על טיבו של המעשה הקונקרטי עצמו "נסיבותיו, תוצאותיו והאינטרס הציבורי".** עפ"י בחינת המעשה לאורם של מבחנים אלה, עשוי השופט להגיע לכלל מסקנה אם אכן הדברים אמורים בעבירה מבחינה טכנית פורמלית אשר מבחינה מהותית מתאים לה הכלל של "העדר ענין לציבור". כפי שמצינו לא ניתן לערוך מראש רשימה סגורה ומפורטת של המקרים הראויים להיכנס בד' אמותיה של ההגנה דנן, קרי מקרים הנמצאים "מתחת לאותו סף של חומרה ואנטי חברתיות", אלא יש לבחון כל מקרה לפי נסיבותיו. בחינה זו צריכה להיעשות בזהירות מרובה, כדי שלא לרוקן מתוכן דווקא את העבירות הקלות, וכל זאת בהתחשב בתוצאה המחויבת מקבלת ההגנה, שהינה זיכוי של הנאשם"

כאמור, במקרה זה דובר בארבע החלטות שנתנו בבית-המשפט השלום ושנדונו במאוחד ואלו הם:

לעניין המקרה הראשון של מנשה יוסף, דובר על החזקת סכין מחוץ לבית. הנאשם הודה בעובדות, התובעת ציינה שהוא נעדר עבר פלילי ואז קבע בית-משפט קמא, כי הוא מפעיל את ההגנה בהחלטה כדלקמן:

"העבירה הינה פעוטה, בוצעה ב- 25.10.93, לנאשם אין הרשעות קודמות, כתב האישום הוגש ב- 23.5.95. בנסיבות אלה, גילו של הנאשם, העדר הרשעות קודמות, סוג העבירה, מצאתי לנכון לעשות שימוש בסמכות המוקנית לי למחוק את כתב האישום בגין זוטי דברים".

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 4122-08-21 מדינת ישראל נ' אבו זאיד(עציר)

ביחס לכך קבע בית-המשפט המחוזי:

"לאור הקריטריונים שפורטו, הרי שבהחלטה זו נעשו כל המשגים האפשריים. כאמור, מדובר בטענת הגנה אשר על הנאשם הנטל להוכיחה ובאם עלה בידו להרים את הנטל מחויב בית-המשפט לזכותו. במקרה דנן לא הובאו בפני בית-המשפט כל ראיות שהן לגבי נסיבות ביצוע העבירה, ודאי שלא הוכחה ע"י הנאשם הגנת "זוטי דברים", ולא עוד אלא שהנאשם אף לא העלה טענה זו ולא ניתן לצדדים לטעון טענותיהם בסוגיה זו. לבסוף החליט בית המשפט למחוק את האישום, שעה שקבלת ההגנה מחייבת זיכוי של הנאשם. ברור שהשופט קמא לא בחן כלל את המקרה לאור השיקולים הראויים של הגנה זו. **העבירה של החזקת סכין עשויה להיחשב בנסיבות מסוימות כקלת ערך, אך בנסיבות אחרות כחמורה.** בצדק ציינה ב"כ המדינה כי בשנת תשנ"א הוחמרו העונשים בגין העבירות של החזקת נשק, ובכללן החזקת סכין והעונש בגין עבירה זו... הוחמר משנה אחת לחמש שנים, כשבכך הפכה עבירה זו להיות עבירת פשע. גיל הנאשם (במקרה זה בן 38) והעדר הרשעות קודמות יכולים להוות שיקולים להקלה בעונש, אך עדיין אין די בהם כשלעצמם כדי להצדיק את החלת ההגנה הזו. למעשה השופט התייחס להגנה זו כאל טענה מקדמית, אף שזו אינה טענה דיונית אלא מהותית שניתן להכריע בה רק לאחר שמיעת ראיות על נסיבות המעשה, שלא לדבר על כך שגם לגבי טענה מקדמית חייב בית-המשפט לשמוע את טיעוני שני הצדדים בטרם יחליט בה"

לעניין המקרה השני של אברהם סמימי, שהואשם בהחזקת סם מסוכן מסוג הרואין לצריכה עצמית במשקל של 0.075 גרם. במהלך שלב ההקראה הוגשו חוות דעת רפואיות באשר למצב רפואי קשה של הנאשם ואז נתן בית-משפט קמא החלטה:

"בנסיבות אלה, כאשר מדובר בנאשם חולה מזה שנים, וכאשר בתיק קיימת החלטה קודמת של כב' השופט גלדשטיין מיום 22.5.95, נראה לי, וזאת בהסתמך על אופייה המזערי לכאורה של העבירה ומצבו הרפואי הקשה של הנאשם, שזה המקום לעשות שימוש בהוראת סעיף 34 יז... לפיכך התיק ייגנו וההליכים יסתיימו".

בית-המשפט המחוזי קבע:

"אף כאן חזר השופט קמא על אותם משגים שנעשו בתיק הקודם. כאמור, ההגנה של "זוטי דברים" לא נועדה לשמש כטענה מקדמית שתוצאתה מחיקת אישום או סגירת תיק, אלא זו

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 4122-08-21 מדינת ישראל נ' אבו זאיד(עציר)

טענת הגנה מהותית הדורשת הוכחה ותוצאתה זיכוי הנאשם ולא "גניזת" התיק. ייתכן שהמשיב במקרה זה אינו כשיר לעמוד בדין מטעמים רפואיים, אך אם כך הוא הדבר חייב להיבדק והמישור לבדיקה שכזו אינו דרך סעיף 34 יז, אלא לפי הוראות סעיף 170 לחוק סדר הדין הפלילי...אף כאן לא נבחן המקרה לאור השיקולים ואמות המידה הראויים לגבי טענת הגנה זו, שהרי אין די במצב רפואי או בהעדר הרשעות קודמות כדי להוליך לכלל מסקנה כי מדובר בעבירה קלת ערך. **ודאי שהעבירה של החזקת סם מסוכן מסוג הרואין, אינה יכולה בדרך כלל להיחשב לדבר של מה בכך שאין בו "מידה מינימלית של סכנה לערך החברתי המוגן ולאינטרס הציבורי"**. מכל פנים ודאי שההכרעה בסוגיה שכזו אינה יכולה להיעשות בהינף יד, בשלב מקדמי של הדיון, בלא שהובאו כל ראיות על נסיבות המקרה ובלא שהועלתה אפילו תשתית עובדתית מינימלית בפי הצדדים עצמם"

לעניין המקרה השלישי של תאופיק קונדוס, שהואשם בסחר בסם מסוג הרואין במשקל של 0.121 גרם נטו. באחד מועדי ההקראה לא הופיע התובעת ואז נתנה החלטה:

"בישיבת בית המשפט הקודמת שקוימה ב- 6.12.95 במעמד הצדדים קבעתי את התיק לדיון היום בפני. מטעמים שאינם נהירים לי לא התייצב איש ממדור תביעות. השעה כעת 13:00, הוכרז בשם נציג תביעות במסדרון החל משעה 09:00 וגם מזכירתי מהמזכירות הפלילית התבקשה לאתר איש ממדור תביעות ומטעמים שאינם נהירים לי עד השעה 13:00 לא הגיע איש. הנאשם התייצב. אשר על כן ובנסיבות אלה, אני מוחק את כתב-האישום נגד הנאשם מהטעם שבנסיבות אלה שאין התביעה מתייצבת, כל שנותר לי להאמין שאין לה ענין בתיק וכתב האישום כאמור, יימחק - וזאת מהטעם שבנסיבות אלה שוכנעתי שיש לעשות שימוש בעניין זוטי דברים. ההליכים נגד הנאשם יותלו".

בית-המשפט המחוזי קבע:

"אין ספק שהשימוש שנעשה במקרה זה בהגנת "זוטי דברים" היה מוטעה לחלוטין, לאור טיבה ואופייה של הגנה זו, כפי שפורטו והוסברו. הגנה זו לא נועדה מטבע ברייתה למחיקת אישומים על הסף ולסגירת תיקים, אלא, כאמור, הינה טענת הגנה מהותית הפוטרת נאשם מאחריות פלילית ומסתיימת בזיכוי. העובדה שנציג התביעה אינו מתייצב אין בה כדי להפוך את העבירות המיוחסות לנאשם לעבירות קלות ערך של מה בכך, הראויות להיכלל בעדת

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 4122-08-21 מדינת ישראל נ' אבו זאיד (עציר)

הזוטות. בפרט שעה שהדברים אמורים בעבירות כה חמורות של סחר בסמים והחזקת סם הרואין שלא לצריכה עצמית"

במקרה האחרון של ששון מזרחי דובר בתקיפה ואיומים של עובד ציבור, פקח עירוני. צוינו נסיבותיו האישיות של הנאשם ואז החליט בית משפט קמא:

"לפיכך בנסיבות מיוחדות אלה מצאתי לנכון לעשות שימוש בסמכות המוקנית לי עפ"י דין לסיים את ההליכים נגד הנאשם בגין זוטי דברים, בעיקר מהטעם שמדובר... באדם מבוגר, נכה צה"ל, ללא עבר פלילי וללא כל מעורבות פלילית ושתרם מעל ומעבר בבריאותו לטובת החברה... לפיכך נראה לי שזה המקום ואלה הנסיבות התואמות עשיית שימוש בהליך זה של סיום ההליכים נגד הנאשם בגין זוטי דברים ללא הרשעה וללא זיכוי".

וביחס לכך קבע בית-המשפט המחוזי:

"המשגים שאפיינו את ההחלטות נשוא הערעורים הקודמים חזרו ונשנו אף כאן. קבלת טענת זוטי דברים מחייבת, כאמור, זיכוי הנאשם, ואין זה מצב של לא הרשעה ולא זיכוי. המשיב עצמו, שהיה מיוצג, לא העלה כל עיקר את טענת ההגנה הזו, אף שכאמור נטל הוכחתה עליו. השופט קמא העלה טענת הגנה זו מיוזמתו, בלא שנתבקשה כלל תגובת המדינה. אין ספק שגישתו זו של השופט הנכבד נבעה מהשקפתו כי הגנת זוטי דברים מקנה לבית-המשפט סמכות ל"סינון" תיקים ולסוגרם בשלב מקדמי בלא להיכנס כל עיקר לנסיבות המקרה. כאמור, ייתכן והיה מקום להעניק לבית-המשפט סמכות שכזו שתהא זיהה לסמכויות המוענקות לגורמים המנהליים (כהמלצתו של פרופ' פרידמן שאוזכרה לעיל), אך הדבר לא נעשה וסעיף 34 יז אינו מאפשר לנהוג כך... בצדק טוענת ב"כ המדינה כי כל הנסיבות האישיות של המשיב כפי שנשקלו ע"י בית-המשפט יפה כוחן ויש להן משקל נכבד לעניין מידת העונש, אך ודאי שאין בהן כדי לאפשר לבית-המשפט להחיל את הגנת זוטי דברים על המקרה. בצדק גם מדגישה ב"כ המדינה את החומרה הרבה שמייחסים המחוקק ובתי-המשפט לעבירה של תקיפת עובדי ציבור הראויים להגנה במילוי תפקידם".

ברע"פ 7433/05 פלוני נגד מדינת ישראל (29.11.05) נדונה בקשת פיצויים אגב זיכוי של נאשם מעבירה של תקיפה בנסיבות מחמירות במסגרת הגנת זוטי דברים, לאחר שנקבע כממצא כי כל שהוכח היה חילופי יריקות בין הנאשם לזוגתו.

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 4122-08-21 מדינת ישראל נ' אבו זאיד(עציר)

ברע"פ 482/14 **הלפרין נגד סטאר** (3.3.14) נדונה קובלנה פלילית לאחר שהנאשם, שכנו של הקובל, **זוכה** נוכח הטענה של הגנת זוטי דברים **בכך שהזיק לדירתו**.

ברע"פ 807/99 **מדינת ישראל נגד עזיזיאן**, פ"ד נג (5) 747 נדון עניינו של נאשם, שביחס אליו נקבע ממצא עובדתי, כי הוא נקלע באקראי למקום שבו פרץ המון בני אדם לתוך דירות – ההמון גנב משם רכוש וזרע הרס, ואילו הנאשם עצמו הוציא פריטים שונים מאחת הדירות ולמחרת מסר את אותם פריטים לרכזת הביטחון. ביחס לממצא עובדתי זה זוכה הנאשם בבית-משפט קמא מחמת קיומה של הגנת זוטי הדברים. בין השאר נקבע:

"הערך האפסי של החפץ הגנוב הוא אחד השיקולים, ובנסיבות מסוימות ייתכן שיהיה השיקול המכריע. כשאדם מובא לדין בעבירה של גניבה על-ידי מציאה כהגדרתה בסעיף 383(ג)(1)(ד) לחוק העונשין, יהיה משקל רב לעובדה שמדובר בחפץ בעל ערך אפסי, שלגביו אין זה הגיוני להטריח את המוצא לחפש את הבעלים ויהיה מקום לזכות את המוצא שנוטל את החפץ לעצמו מכוח סעיף 34 לחוק".

ואולם **נדחתה** טענתו לקיומה של הגנת זוטי הדברים משום:

"במקרה כזה מתחייבת תגובה עונשית מבחינת האינטרס הציבורי. מי ש"מצטרף לחגיגה" בנסיבות כאלו ומשתתף בביזה של דירה כזאת לא יוכל לטעון שמדובר בדבר קל ערך שאין ראוי בגללו להכתימו בפלילים. הוא מוכתם בפלילים לא בגלל ערכה הכלכלי של הגניבה אלא בגלל הנסיבות שבה נעשתה".

ברע"פ (מרכז) 39031-05-12 **חננאל נגד מדינת ישראל** (24.12.12) **קיבל בית-המשפט המחוזי טענה של הגנת זוטי הדברים ביחס לנאשם בעל עבר פלילי ישן, אשר איים על זוגתו שייתן לה אגרוף, תוך שהוא מקרב את אגרופו לפניה.**

נקבע: **"לעומת זאת אנו סבורים כי היה ראוי לקבל את הסייג של "זוטי דברים" ...באשר לטיב המעשה, מדובר במקרה דנן באלימות מילולית ברף הנמוך שכן המערער איים שייתן לה אגרוף ולא מעבר לכך. נסיבות המקרה...היא אישרה כי במשך חמש שנים היא איימה עליו ש"תעפי" אותו מהבית...אנו סבורים כי כאשר זה הרקע ואלה הן הנסיבות, וכאשר תוך כדי**

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 4122-08-21 מדינת ישראל נ' אבו זאיד(עציר)

ויכוח קולני ביניהם, שבו המתלוננת אמרה "זה יהיה הסוף שלך"...והוא איים עליה "אני אתן לך אגרוף", עניין זה מתגמד לעומת הצעקות, המריבות, השפה הבוטה שהייתה נהוגה ביניהם, והתנהגותה של המתלוננת כלפיו במהלך השנים ובסמוך לאותו וויכוח".

בע"פ 27179-04-11 (מרכז) לוי נגד מדינת ישראל (27.9.11) זוכה הנאשם מביצוע תקיפת המתלוננת, זוגתו, שהייתה בהיריון, בכך שאחז בה ולאחר מכן דרך על כף רגלה. נקבע: "מדובר במעשה המצוי ברף התחתון של עבירות התקיפה..." (פסקה 25ב) וזאת נוכח כלל הנסיבות שתוארו באותו פסק-דין.

בע"פ 67368-08-21 (מרכז) נורית דיין נגד מדינת ישראל (10.4.22) נדון אירוע שבמסגרתו הנאשמת ירקה בפניו של אדם על רקע וויכוח דרך. הוא הכה עם ידו במראת הרכב שלה ושבר אותה. לאחר שהיא הקניטה אותו בדברים שב אליה ואחז בצווארה. המתלונן סיים את עניינו בהסדר מותנה. בית-המשפט דחה את הטענה כי חלה הגנת זוטי דברים ביחס למעשיה של הנאשמת.

בע"פ (מחוזי מרכז) 6458-12-20 לואי נאסר נגד מדינת ישראל (13.09.2021) דובר במי אשר שבו ארצה בטיסה. אחד הנאשמים העביר את דרכונו במכונת הזיהוי האוטומטית, אך לא קיבל פתק מעבר. לפיכך, הוא פנה אל בקרית הגבול. היא ערכה בדיקה וגילתה כי הוצאה התראה של "קרא לשוטר". היא בקשה ממנו שימתין בצד, אך במקום לעשות כן הוא נצמד לנאשם השני, על דעתו והסכמתו, וחלף יחד עמו את המעבר, תוך שהוא נצמד אליו בשער האוטומטי. בית-המשפט דחה את הטענה כי חלה ההגנה, למרות שדובר בעבירה שהעונש המרבי בצדה שנת מאסר בקובעו:

"בנסיבות אלו, אין לקבל את הטענה כי מדובר ב"זוטי דברים" - הן על בסיס הנימוקים המפורטים בהחלטת הביניים והן לאור קביעת הממצאים בהכרעת-הדין. גם אם בית-המשפט קמא מוכן היה לאמץ את גרסת המערערים לפיה כוונתם היתה לאסוף את המזוודות ולשוב לבקרית, כך שעסקינן בעבירה שמשכה קצר ואין היא מצויה ברף חומרה גבוה, אין בכך די כדי לקבוע כי המדובר ב"זוטי דברים" (ובוודאי שאין די בעצם העובדה שמדובר בעבירה קלה ששנת מאסר בצידה). הדברים נכונים ביתר שאת לגבי המערער 1, אשר לפי קביעת בית-המשפט קמא אכן סבר שכניסתו מעוכבת בשל הוראה של משטרת ישראל, ודווקא נסיבות אלו

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 4122-08-21 מדינת ישראל נ' אבו זאיד (עציר)

מקימות את הצורך המובהק בהעמדה לדין של מי שניסה לפגוע בפיקוח המדינה על הבאים בשעריה".

בע"פ (נצרת) 92/96 אליהו כהן נגד מדינת ישראל, תקדין-מחוזי 96 (3) 691 הורשע המערער, בעבירות של לקיחת שוחד ומרמה והפרת אמונים, באשר בעת ששימש כרב בבית-שאן ועבד במשרד הדתות נטל בכל שבוע בין 50 ל - 100 פיתות ממאפיה בלא לשלם ובאישום נוסף סייע לקטינה לקבל היתר נישואין תמורת תשלום. כמו כן, ניצל את אחד מעובדי הרבנות לצורך ביצוע עבודות פרטיות וכן שלשל לכיסו כספים שמקורם הגיע מבעלי עסקים שמכרו את חמצם בפסח. בין השאר טען, כי אין במעשיו אלא זוטי דברים. בית-המשפט המחוזי דחה את הטענה הן לאור הנסיבות והן לאור חומרת העבירה של נטילת שוחד.

בע"פ (תל-אביב-יפו) 2125/94 יובל בן-ארי נגד מדינת ישראל, תקדין-מחוזי 97 (1) 2446 הורשע נאשם בבית-משפט קמא בעבירה של תקיפה חבלנית על-פי סעיף 380. הנאשם הגיע למבנה בית משותף בו גרה המתלוננת על מנת לבצע עבודה מסוימת במשאבת המים. המתלוננת התנגדה לביצוע העבודה וחסמה בגופה את הגישה אל המשאבה. הנאשם ביקש ממנה שתזוז, היא סירבה ואז אחז בה והניפה לכיוון דלת דירתה הסמוכה. כתוצאה מכך נשרטה קלות בידיה.

בית-המשפט המחוזי קבע, כי לא ניתן היה להרשיע את הנאשם בעבירה של תקיפה חבלנית ולכלל היותר בתקיפה סתם, ואולם זיכה את הנאשם, תוך הפעלת הגנת זוטי דברים וכך קבע:

"בנסיבות המקרה שבפנינו, דעתי היא כי המערער זכאי לחסות בצילה של טענת ההגנה שעניינה "זוטי דברים", וכי אין להטביע עליו את חותם ההרשעה בגין המעשה שעשה. הנני סבור כי ההרשעה בעבירה של תקיפה חבלנית לפי סעיף 380 לחוק העונשין ממילא איננה יכולה לעמוד. ראשית, לא הייתה בפני בימ"ש קמא כל ראיה כי כתוצאה מאחיזת המערער בידיה של המתלוננת נגרמו לה אותם שטפי דם "קלים" ושריטות "קטנות" באמות ידיה, כאמור בתעודה הרפואית... גם לדברי המתלוננת עצמה: "כשהנאשם 1 תפס אותי והייתי חייבת להשתחרר, יכול להיות שנשרטתי באמה"... שנית, אותן שריטות קטנות ושטפי דם קלים באמות הידיים, אינם מגיעים, לעניות דעתי, לכדי "חבלה של ממש", שהינה תנאי להתגבשותה של העבירה של תקיפה חבלנית לפי סעיף 380 לחוק העונשין, התשל"ז-1977. אשר על כן, סבורני, כי ניתן היה להרשיע את המערער למירב, בעבירה של תקיפה סתם לפי סעיף 379 לחוק העונשין, חלף

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 4122-08-21 מדינת ישראל נ' אבו זאיד(עציר)

העבירה המקורית שיוחסה לו בכתב האישום. **דעתי היא, וזאת מבלי למעט מחומרת העבירה של תקיפה או של אלימות, דרך כלל, כי המדובר אכן במקרה דנן במעשה גבולי שהוא "קל ערך" בנסיבותיו המיוחדות, מהטעמים שיפורטו להלן;** המערער נקרא למקום על מנת לבצע עבודה לצורך תיקון תקלה במשאבת המים, וזאת לתועלתם של יתר הדיירים בבניין או חלק מהם; הוא לא היה מסיג גבול בבניין אלא בר-רשות; הוא ביקש ושב וביקש מהמתלוננת לאפשר לו לבצע את העבודה - אך היא סירבה בתוקף; אין ספק כי המתלוננת בפרשה זו היתה רחוקה מלהיות "טלית שכולה תכלת", ואף בימ"ש קמא התרשם כי המדובר באשה "עקשנית" שהתנהגותה "לא היתה נקיה מדופי"... **שיקול נוסף הוא העובדה שמידת הכוח שהופעלה ע"י המערער היה מינימלית ביותר, ונועדה אך ורק כדי להרחיקה מהארון ועל מנת לאפשר את ביצוע העבודה.** גם הנזק שנגרם למתלוננת כתוצאה מהמעשה (או שמא כתוצאה מנפנוף ידיה והשתוללותה היא), היה קל. **סבורני, כי די בתיאור זה של "טיבו של המעשה, נסיבותיו ותוצאותיו", כדי להביא למסקנה כי המדובר במעשה "קל ערך".** יתר על כן - דעתי היא כי גם נסיבותיו האישיות של הנאשם במשפט פלילי - אופיו, עברו, גילו, מצב בריאותו וכיוצ"ב - יכולים לבוא בשיקולי בית המשפט בבואו להכריע בטענת "זוטי דברים", ואין הם אך שיקול לענין הענישה או הטלתו של מבחן ללא הרשעה (כפי שסבור בית המשפט המחוזי בע"פ 1720/95...כך, מן הראוי שנסיבותיו האישיות של הנאשם - ובמיוחד העדר עבר פלילי ואורח חיים נורמטיבי, ללא דופי - יילקחו בחשבון, בבוא בית המשפט לבחון את טענת זוטי הדברים. ולהיפך, אדם בעל עבר פלילי, כזה או אחר, שחטא בעבר בעבירות מאותו סוג, לא יהיה זכאי, לדעתי לחסות בצילה של טענת הגנה זו. נראה לי אפוא, כי יש לבחון את הטענה לא רק על פי השיקול המרכזי של "טיבו של המעשה", אלא גם, כשיקול נלווה, על פי טיבו של "העושה". זאת - במסגרת שקילת ה"אינטרס הציבורי" של ההעמדה לדין ותוצאותיה, בנסיבות המקרה, כאמור בסעיף 34 י"ז הנ"ל. בגדר ה"אינטרס הציבורי" הנשקל, יש לבחון, כאמור, אם אין מדובר בנאשם שפגיעתו רעה; הוא אדם נורמטיבי, לא אלים ולא מסוכן לציבור - או להיפך. במקרה דנן - וכתוספת לשיקולים לענין טיבו של המעשה, עליהם עמדתי לעיל, יש להדגיש לענין "העושה", כי המדובר במערער כבן 40, בעל עבר נקי לחלוטין, שניהל עד כה אורח חיים נורמטיבי; וגם אם כשל במקרה זה כישלון מקרי, חד פעמי ופעוט ערך - מן הראוי שביום הדין יעמוד עברו לזכותו, עד כדי הימנעות מהרשעתו בדין..."

בע"פ (תל-אביב-יפו) 1828/93 **למסחר בע"מ נגד מדינת ישראל**, תקד"ן-מחוזי 96 (2) 3944 דחה בית-המשפט המחוזי את ההגנה בענין של אי-כהונת דירקטור מקרב הציבור, עבירה לפי להוראות הסעיפים 96 ב' ו- 96 כב' לפקודת החברות, בקבעו:

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 4122-08-21 מדינת ישראל נ' אבו זאיד (עציר)

"העבירה שבוצעה במקרה דנן אינה "מעשה קל ערך", כשם שאין ספק כי האינטרס הציבורי דורש הקפדה יתירה במילוי החובה של מנוי דמצי"ם, כאשר המטרה היא להגן על הציבור המשקיע במניות החברה הציבורית. בצדק טענה ב"כ המדינה כי יש לראות בדמצי"ם מעין "כלבי שמירה" של בעלי המניות מן הציבור. אי אפשר לראות בעבירה זו ענין טכני בלבד, כפי שמבקש לראות זאת הסניגור המלומד, אלא הפרת חובה ברורה הרובצת לפיתחו של אדם במעמדו של המערער ויש להבהיר לו לעצמו ולאחרים במעמדו ובתפקידו כי יש להקפיד הקפדה יתירה על מלוי החובה הזו בדקדקנות".

ברע"פ 4475/21 פיראס ואשאחי נגד מדינת ישראל (28.07.2021) נדון עניינו של נאשם, אשר התקשר למוקד 100 במשטרה, ואיים כי יפגע בחייו או בגופו של שוטר במילים: "תגידי לו קוראים לו ליאור דהן ותגידי לו את אימא שלו אני אזיין... עוד פעם הוא עושה דבר כזה באימא שלי". בית-המשפט דחה את הטענה כי מתקיימת הגנה של זוטי דברים.

בת.פ. (שלום-ת"א) 2067/97 מדינת ישראל נגד שוסטר עופר (19.2.98) היו העובדות הבאות: במהלך הפגנה של עובדי אומן בת"א, ניגש הנאשם, שהיה אחד מקציני המשטרה ששמרו על הסדר, אל המתלונן, הוציא מפיו סיגריה וממרחק של כשני מטר זרק אותה לעברו. הסיגריה פגעה במשקפי המתלונן וחוללה מהומה. כתב-האישום ייחס לנאשם עבירה של תקיפה על פי סעיף 379 לחוק העונשין. הנאשם הודה בעובדות כתב האישום והעלה מספר טענות משפטיות, שביניהן הייתה הטענה, כי הוא ראוי לחסות תחת ההגנה של זוטי דברים. כמו כן, הייתה מחלוקת האם מדובר בסיגריה בוערת, או שמא רק בבדל סיגריה שנשאר בפיו. טענת ב"כ התביעה הייתה, כי על אף שמבחינת רמת התקיפה אין אנו נמצאים אלא ברף התחתון של הפגיעה, שכן אין מדובר כאן במכת אגרוף, אולם נסיבות האירוע, ובעיקר מעמדו של הנאשם הן המוציאות את המקרה מתוך ההגנה.

בית-המשפט קבע, כי הנאשם אינו ראוי לחסות בצילה של ההגנה:

"טענתו החילופית של הנאשם הייתה הגנה של זוטי דברים. האמת היא שעד לעיון בחומר הראיות הייתה נטייתי לקבל טענה זו, שכן סברתי שאין הצדקה להעמיד את הנאשם לדין בגין תקיפה פעוטה זו, שנעשתה במהלך הפגנה סוערת, ומתוך כוונה להצביע על המתלונן - כפי שנטען בכתב האישום. סעיף 34 יז לחוק העונשין מעניק לבית המשפט את הסמכות לזכות

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 4122-08-21 מדינת ישראל נ' אבו זאיד(עציר)

נאשם שעבר עבירה מן הבחינה הפורמלית בשל העדר עניין לציבור בהרשעתו, וזאת כאשר מעשהו של הנאשם הינו קל ערך, איננו מגיע לסף התחתון של אנטי-חברתיות ושלימות האופייניים לעבירה שביצע, ואין היא מהווה מידה מינימלית של סכנה לציבור או לערך חברתי מוגן...זאת ועוד: בע"פ 4148/96 מ"י נגד גנות...הבהיר כב' השופט א. גולדברג את "קו התפר" שבין המישור הפלילי והמישור המשמעותי, הנוגע לשאלה מתי יועמד שוטר לדין משמעותי בגין מעשה לא חוקי שביצע, ומתי ניתן להסתפק בדין משמעותי...כב' השופט א. גולדברג אמר בעמ' 391: **"כל שיטת משפט מבקשת להימנע מהטבעת גושפנקא של התנהגות פלילית להתנהגות שמרכז הכובד שלה הוא משמעותי...ואשר האלמנט המכריע שבה הוא פגיעה בסדרים המתוקנים ובמשמעותי"...**אם כן, השאלה חייבת להיות, אם מידתה של הפגיעה באינטרס הציבורי מצדיקה את הפעלתו של מנגנון המשפט הפלילי. האם מידת חומרתה של הפגיעה בתדמיתו של השירות הציבורי בעיני הציבור היא כזאת, עד שהאינטרס החברתי לקיומו של שלטון תקין מחייב את הגנת המשפט הפלילי...האם נתפס בתודעה הציבורית כי הסנקציה הפלילית היא שהולמת ומשקפת במקרה זה את דרישת מושג הצדק של הציבור ותודעתו המוסרית והמשפטית? כל זאת בלי להעלים עין מכך כי יהא זה מסוכן ולא רצוי, מבחינת המדיניות השיפוטית, להטביע מיניה וביה על כל מעשה אל ראוי שכזה גושפנקא של התנהגות פלילית...וכי יש צורך במשנה זהירות כדי שלא להטביע על אדם חותם של עבריין. **ובענייננו, סברתי כאמור עד לעיון בחומר הראיות ובקלטת כי אין הצדקה להכתים את הנאשם בחותם של פליליות בגין השלכת בדל סיגריה כבויה, על מנת להצביע על אחד המפגינים בהפגנה סוערת, שכן ניתן - וצריך - במקרה זה להסתפק בהעמדתו לדין משמעותי של הנאשם. ואולם בסופו של דבר שוכנעתי שלא לעשות שימוש בסמכות החריגה המוקנית לבית המשפט בסעיף 34 הנ"ל. ראשית, לאור הודעתו של הנאשם במשטרה, נראה כי הסיגריה דווקא הייתה בוערת, והדבר מחמיר את נסיבות העבירה. שנית, העובדה שהנאשם לא אמר אמת במשטרה, כאשר הכחיש את עצם זריקת הסיגריה על המתלונן, בוודאי אינה מהווה סיבה להתיר לו ליהנות מן ההגנה הנדירה של זוטי דברים, שהיא לעולם נתונה לשיקול דעתו של בית המשפט. שלישית, העובדה שהנאשם הביא בהתנהגותו למעצרו של המתלונן על לא עוול בכפו, רק משום שהעז להתלונן - ובצדק - על כך שהנאשם השליך עליו סיגריה, מחמירה עוד יותר את נסיבות המקרה. לאור השיקולים המפורטים לעיל, אינני סבור כי מדובר במעשה שהוא קל ערך, או שאין כל אינטרס ציבורי בהעמדתו של הנאשם לדין פלילי."**

בת.פ. (חיפה) 813/97 מדינת ישראל נגד צרנו ואח' (לא פורסם) נדחתה טענת זוטי דברים שהועלתה על-ידי שני נאשמים שהודו בקיומה של תגרה במקום ציבורי, שנערכה ביניהם תוך

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 4122-08-21 מדינת ישראל נ' אבו זאיד(עציר)

שימוש בשבר בקבוק ובסכין. בית-המשפט הביא בגדר שיקוליו את הרשעותיו הקודמות של אחד המשיבים בעבירות אלימות.

בת.פ. (רמלה) 17571-01-18 **מדינת ישראל נגד בהלקר** (6.9.18) **זיכה** בית-המשפט נאשמת, דלת אמצעים, אימא לשני קטינים, מעבירה של גניבת כרטיס אשראי ושימוש בו לצורך רכישת מוצרי צריכה בסיסיים (מזון) בסכום נמוך כדי להעניק מזון לה ולילדיה וזאת **תוך קביעת שחלה ההגנה של זוטי הדברים**.

בת.פ. (רמלה) 29347-06-15 (רחובות) **מדינת ישראל נגד ציפורה סרוסו** (8.2.17) **זיכה** בית-המשפט נאשמת, נעדרת עבר פלילי, שבמהלך דיון בבית הדין הרבני בתביעת מזונות נגד בעלה **ירקה לעברו ופגעה בפניו**, כאשר דובר במתלונן שהורשע בעבר בתקיפתה, עת הוברר שהיה זה בעידנא דריתחא, על רקע נסיבות מיוחדות ומאז הצדדים התגרשו ונפרדו דרכם (תיק זה אוזכר בהסכמה לתוצאה, במסגרת ע"פ (מרכז) 67368-08-21 דלעיל, פסקה 17).

בת.פ. (רמלה) 15400-12-20 **מדינת ישראל נגד מור בכר** (14.4.22) **דחה** בית-המשפט את טענתה של נאשמת, בעלת עבר פלילי, לקיומה של הגנת זוטי דברים, אשר בעת שהייתה עצורה, התבקשה בידי סוהרים לעבור לאגף אחר, היא התנגדה לכך, הם נאלצו לאזוק אותה, העבירו אותה לתא האחר כשהיא משתוללת, ולאחר מכן השליכה לעברם עגבנייה, כיסא פלסטיק, וקופסת תבלינים **ונר נשמה בוער שלא פגעו בהם**.

בת.פ. 66219-05-20 (כ"ס) **מדינת ישראל נגד אלמגור** (27.12.21) **זיכה** בית-המשפט מעבירת **איומים** מחמת זוטי דברים, ביחס לדברים שאמר הנאשם באוזני שוטר בהתכוון לאדם אחד, מספר פעמים, שידקור אותו או יידקר בעצמו, משום שחש מפגיעה פיזית מאותו אדם.

בע"פ 1737/94 (מחוזי-ת"א) **משה ברוסילובסקי נגד מדינת ישראל** (לא פורסם) היו העובדות כדלקמן: המערער וגרושתו חתמו על הסכם גירושין שבו חולק הרכוש. הוא נחשד שהוסיף בכתב ידו להסכם את המילים הבאות: "מתלה לבגדים עתיק לקחה מחדר שינה...". המסמך הוגש לבית-המשפט וגרושתו הגישה תלונה למשטרה, אשר פתחה בחקירה נמרצת. המערער הורשע בעבירות של **זיוף**, שימוש במסמך מזויף, ניסיון לקבל דבר במרמה ובידוי ראייה. בית-המשפט המחוזי קבע, כי ספק אם נתגבשה בלבו של המערער כוונת הזיוף ומרמה, אך יחד עם זאת מחליט **לזכות** את המערער גם מחמת זוטי דברים. וכך הוא קובע:

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 4122-08-21 מדינת ישראל נ' אבו זאיד(עציר)

"יתכן שהיה טעם לפגם בכך שהמערער הציג את המסמך בפני הרשויות, אך סבורים אנו כי מעשה זה לא הגיע לכדי עבירה פלילית...תקוותנו היא, כי הרשויות המוסמכות יסיקו את המסקנות המתבקשות מהטיפול בפרשה זו, ובמיוחד בימים טרופים אלה בהם העומס על בתי המשפט כבד מנשוא ועליהם לעסוק בסוגיות בנושאים רציניים וכבדי-משקל הרבה יותר מאשר זוטי הדברים שבאו לידי ביטוי בתיק זה".

בת"פ (שלום-ת"א) 1360/97 מדינת ישראל נגד עזיז (לא פורסם) נדון עניינו של נאשם אשר הורה לתלמידו, קטין בן 6 וחצי, כעונש, לעמוד כשילקוטו על גבו ולכתוב משפט כלשהו 100 פעם. הילד, שסבל מכאבים בגבו הפסיק את ביצוע העונש ואז סטר לו הנאשם על פניו. בית-המשפט דחה את טענתו, כי הוא ראוי לחסות בצילה של ההגנה של "זוטי דברים". בית-המשפט קבע כי בנסיבות אלו, כשמדובר בנער קטן ורזה, בבית-ספר המשמש למבצרו של הילד, ולא בחייל המשתתף במסע כומתה, הרי שמדובר בעונש אלים במיוחד ופגיעה בערך חברתי חשוב של שמירה על גופם וביטחונם של קטינים בבית ספר מפני אלימות. זאת ועוד, המורה בהתנהגותו הוכיח לקטין, כי ניתן לפתור בעיות בדרך של אלימות ופעולה כזו מהווה תרתי דסתרי לתפקידו.

בע"פ (ח"י) 629/98 מדינת ישראל נגד שטרית (לא פורסם) הועמד הנאשם לדין בגין אי מתן פירוט מספיק בחשבונית על פי סעיף 16(א)(1) לצו פיקוח על המצרכים ושירותים. הנאשם הוציא קבלות ללקוח, שבהן הוא רשם את פרטי החלקים שהחליף ברכבו וכן את הסכום עבור כל חלק, אך לא רשם את מספרו הקטלוגי של כל חלק ולא הפריד בין מחירו לעלות העבודה בגין הרכבתו כפי שדרוש החוק.

בית-משפט-השלום זיכה את משיב בהפעילו את הגנת זוטי הדברים ובית-המשפט המחוזי אישר את הזיכוי. בית-המשפט קבע, אמנם, כי הגנה זו אינה מנחה את בית-המשפט למחוק בצורה סיטונית עבירות קלות ערך, ברם בחינת נסיבות המקרה מגלה, שמעשיו של המשיב אינם כה אנטי חברתיים שיצדיקו אישום פלילי, שהרי המספר הקטלוגי הוא הנתון הפעוט מבין הנתונים שצריכים להימצא ע"ג קבלה. מטרת הצו, כך קובע בית-המשפט, היא למנוע הפקעת מחירים ועושה הצרכן ואילו כאן לא נטען כדבר הזה נגד המשיב.

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 4122-08-21 מדינת ישראל נ' אבו זאיד(עציר)

בע"פ (ת"א) 1734/96 יוסף מוחמד וותד נגד מדינת ישראל (14.9.98) הורשע המערער בעבירת **גניבה**. הוא עבד כטבח בכפר המכביה ברמת-גן ונתפס בידי קצין בטחון כאשר ברשותו מוצרים שונים, ביניהם מספר פרטי לבוש, שהם רכוש המכביה. בין הטענות הועלתה טענה של זוטי דברים. בית-המשפט המחוזי דחה טענה זו וקבע:

"ב"כ המערער מתייחס בעיקר לביטוי "קל ערך". לדעתו, כאשר מדובר בערך כספי "קל" - הרי יש לראות במעשה מעשה "קל ערך" לעניין סעיף 34. בימ"ש קמא דחה טענה זו ואין לנו אלא להצטרף למסקנתה של כב' הש' קמא. ערך כספי יכול להיות אחד אחד השיקולים שיעמדו בפני בימ"ש כאשר מועלית טענה של זוטי דברים, אולם וודאי שאיננו יכול להיות הגורם היחיד שאותו צריך לשקול לעניין זה. בדין ציינה כב' הש' קמא, כי **מדובר בעבירה של גניבה ממעביד ויש לקחת עובדה זו בחשבון לעניין טיבו של המעשה, נסיבותיו והאינטרס הציבורי**. אכן, מעשיו של המערער אינם מהווים עבירה לפי סעיף 391 (גניבה בידי עובד) שהרי לעניין סעיף זה נדרש כי ערכו של הפריט הנגנב יעלה על 1,000 ש"ח. אולם, לעניין מהותו של המעשה, החומרה שבו והאינטרס הציבורי למנוע אותו, הערך הכספי איננו כאמור, הגורם היחיד. האמון שנותן מעביד בעובדו הוא גורם חשוב לא פחות ובדין נתנה לו כב' הש' קמא משקל"

בת.פ. (טבריה) 1389/96 **מדינת ישראל נגד מונדר אהרון**, תקדין-שלום 98 (2) 868 **זיכה** בית-המשפט את הנאשם מעבירה של **כליאת שווא** בהפעילו את הגנת זוטי הדברים. הנאשם היה ראש המועצה המקומית מנחמיה. המתלוננת הייתה מזכירה בבית-הספר המקומי. הנאשם פיטר את המתלוננת מעבודתה. במקביל להליכים שנקטו נגדה בבית-הדין לעבודה ניסה הנאשם למנוע מהמתלוננת להיכנס אל תחום בית-הספר בהציבו שומר בפתח בית הספר. באחד הימים נודע לו באקראי, כי המתלוננת נמצאת במשרד בו עבדה בתוך בית-הספר. הנאשם הגיע למקום. לאחר שאמר לה לצאת מבית-הספר ושכונתו לנעול אותה אם לא תעשה כן היא סירבה. **הנאשם נעל אותה במשרד ועזב את המקום. היא חולצה לאחר מכן בעזרת מורות בית-הספר**. בית-המשפט קבע, כי המעשה אינו מהווה עבירה הואיל והמתלוננת הייתה מסיגת גבול. הוברר כי הנאשם נתן למתלוננת הזדמנות לצאת. חופש תנועתה לא הוגבל כי היא יכלה לצאת מבעד לפתח צר אחר. לחילופין, בית-המשפט קבע, כי מדובר בזוטי דברים:

"**בנסיבות המקרה שבפני דעתי היא כי הנאשם זכאי לחסות בצילה של טענת ההגנה שעניינה "זוטי דברים"**, וכי אין להטביע עליו את חותם ההרשעה בגין המעשה שעשה. כאמור לעיל, הנאשם היה בעת הרלוונטית לאישום האחראי במועצה המקומית מנחמיה (בין

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 4122-08-21 מדינת ישראל נ' אבו זאיד(עציר)

יתר תפקידיו) על עובדי המנהל בבית הספר וכן על מקרקעי בית הספר שבישוב. המתלוננת שפוטרה כחוק מעבודתה בבית הספר פלשה לתחומי משרד המזכירות וסירבה לפנותו על אף שנדרשה לעשות כן הן לפי צווי בית הדין לעבודה והן על פי הוראת ראש הרשות המקומית שהיה מוסמך לעשות כן. משלא פינתה את המשרד, שלא כדין, נעל אותה הנאשם בתוכו. במכלול הנסיבות, לרבות החובה להגן על ראש מועצה המבצע תפקידו כדין (וגם אם לא בדרך הנראית נבונה ביותר) ובמסגרת הבחינה של האינטרס הציבורי שיש להעמדה לדין ותוצאותיה, תוך איזון של התנהגות הנאשם בנסיבות המקרה כנגד האינטרס הציבורי הנשקל, **אני סבור כי המקרה נכנס בגדר הוראות סעי' 34 י"ז הנ"ל, במובן זה שמדובר בעניין פעוט ערך**, אשר לא יהא זה נכון להרשיע את הנאשם בעבירה של כליאת שווא בגין מקרה זה (זאת לו סברתי כי בוצעה עבירה)"

בת.פ. (ירושלים) 2866/97 **מדינת ישראל נגד פלוני**, תקדין-שלום 98 (2) 1974 **זיכה** בית- המשפט את הנאשם מהאישום הרביעי נגדו. אישום זה דן בעבירה של הפרת הוראה חוקית. בעקבות מעשי אלימות כלפי אשתו - מעשים שבגינם הורשע - נאסר עליו להתקרב לאזור ירושלים וקריית ארבע שם גרה המתלוננת עד תום ההליכים. למרות שההליכים בתיק טרם נסתיימו נהג הנאשם בטיולית לצרכי עבודתו ושהה בקרית ארבע. בית-המשפט נימק את הזיכוי:

"האישום הרביעי - נסיבות העניין הביאוני למסקנה כי יש לפטור את הנאשם בגין מעשהו וזאת על יסוד האמור בסעיף 34 יז' לחוק. סעיף זה קובע כי "לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה אם לאור טיבו של המעשה, נסיבותיו, תוצאותיו והאינטרס הציבורי המעשה הוא קל ערך". בתחילתו של ההליך, הסכימו הצדדים כי הנאשם הגיע למקום במסגרת עבודתו וכי לא הייתה פגיעה או איום לפגיעה במשפחתו באותו ערב. אין חולק כי בעצם הגיעו של הנאשם אל האזור אשר היה "מחוץ לתחום" בעבורו, נעברה העבירה ומכאן, שלכאורה, התקיימו יסודות העבירה. עם זאת, טיבו הקונקרטי של המעשה כמו גם נסיבותיו ולפיהם היה הדבר במסגרת עבודתו של הנאשם נאלץ הוא להסיע חיילים מהצפון לשם פעילות מבצעית באזור חברון. הנאשם הביאם אל פתח תחנת המשטרה שבמקום, העובדה שבזמן שהייתו במקום לא גרם הנאשם שום נזק ולא יצר קשר עם מי מבני משפחתו, וכן לאור העובדה כי האינטרס הציבורי אשר במעשה לא נפגע אלא אף התחזק משהייתו של הנאשם במקום ולאור העובדה כי היה צורך מבצעי בהבאתם של החיילים לחברון (דבר אשר לא ניסתר ע"י התביעה)- כל אלה באים

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 4122-08-21 מדינת ישראל נ' אבו זאיד(עציר)

למדנו כי מעשהו של הנאשם יוצא מגדרה של העבירה הפלילית ולכן נכון וראוי הוא להפעיל במקרה זה את הסייג של "זוטי דברים".

בת.פ. (פתח-תקוה) 216/96 **מדינת ישראל נגד יוסף דאנה**, תקדין-שלום 98 (2) 274 נדון עניינו של נאשם **שתקף** את המתלונן על-ידי כך **שתפס בחוזקה בידו בלא הסכמתו**. דובר באב אשר לקח ילד אל חדר המנהלת, כשהוא אוחז בידו. בית-המשפט קבע:

"טענת זוטי דברים נועדה להעניק גם לבית המשפט, סמכות לפטור אדם באותם מקרים קלי ערך המהווים עבירה פלילית מהבחינה הטכנית פורמלית, אך יש הצדקה לפטור את עושיהם בשל קלות המעשה ובחינתו לאור הנסיבות הנקובות בסעיף. ודוק, לא מדובר בסתם פטור רשות מאחריות פלילית אלא עילה מחייבת לזיכוי ממנה, אך ניתן להגיע להחלטה בסוגיה זו רק לאחר שמיעת המשפט והבאת הראיות משום שלמרות מיקומה בחוק, אין מדובר בטענה מקדמית. הגדרת הכלל הינה כללית אולם אין זה אומר שניתן ליישמו לגבי כל עבירה, ובכל מקרה, יש צורך לקבוע בנפרד, ולגבי כל סוג עבירה, האם מבחינת חומרתו ראוי הוא להיחשב זוטות. כאשר השיקולים שינחו את בית המשפט יבחנו לפי טיבו הקונקרטי של המעשה והאינטרס הציבורי וההגנה תתקבל רק באותם מקרים בהם אין במעשה עצמו מידה מינימלית של סכנה לערך החברתי המוגן ואין הוא הולם מבחינה עניינית את המושג של עבירה פלילית...על-פי כל אלה מצאתי, להבדיל מהסניגור, **כי לא ניתן לטעון שכשאב לוקח ילד אל חדר המנהלת מדובר במעשה שהוא קל ערך לאור נסיבות הדברים. במצב הדברים שתואר בפניי, כשהנאשם נוהג באגרסיביות, פוגע באחר ומשתמש בכוח, שלא היה דרוש, על מנת להביא את המתלונן אל חדר המנהלת, בבחינת "חכם על קטנים" אין אני סבור שמדובר בזוטי דברים. סבורני כי בעניין זה, האינטרס הציבורי של זכויות הפרט בכלל והגנה על קטינים בפרט, מחייב ודורש הרתעתם של פרטים מעשיית "דין עצמי" וביצוע מעשים דומים בעתיד"**

בת.פ. (אשדוד) 1735/97 **מדינת ישראל נגד ברשי בועז**, תקדין-שלום 98 (1) 533 תוארו העובדות המוסכמות כדלקמן:

"ביום 21/1/97 נידון הנאשם, בבית משפט זה, בתיק פלילי 536/96...בגין ניהול מוסך, בלי שקיים חובת רישיון. הנאשם הודה והורשע. בגזה"ד הוטלו על הנאשם קנס, צו סגירה (להלן: "צו הסגירה") והתחייבות להימנע מביצוע עבירה דומה. בגזר הדין נקבע, כי צו הסגירה ייכנס לתוקף בתום שלושה חודשים, דהיינו ביום 21/4/97, אלא אם כן יתקבל רישיון כדין (להלן:

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 4122-08-21 מדינת ישראל נ' אבו זאיד(עציר)

"הארכה". ביום 3/3/97, דהיינו לפני תום הארכה, ביקר מפקח משרד התחבורה במוסך של הנאשם ורשם לו דו"ח נוסף, שבעקבותיו הוגש נגדו כתב אישום נוסף, בגין אותה עבירה, אי קיום חובת רישיון, הוא כתב האישום נשוא הכרעת דין זו".

בית-המשפט קבע: "לאחר ששקלתי את טענות הצדדים ואת הנסיבות, שאינן שנויות במחלוקת, נראה לי, שגם אם טכנית, עבר הנאשם עבירה נוספת של הפעלת המוסך, בלי שהיה לו רישיון, יש לזכותו, בהתבסס על סעיף 34 י"ז לחוק העונשין תשל"ז - 1977, כשמדובר בנסיבות העניין, ב- "זוטי דברים".

בת.פ. (טבריה) 250/96 מדינת ישראל נגד פרג'ון בנימין, תקדין-שלום 98 (1) 389 הוגש נגד הנאשם כתב אישום שייחס לו עבירה של מעשה מגונה. הוא נכנס למשביר לצרכן, שם עבדה המתלוננת כזבנית וכשזו נגשה להציע לו את עזרתה נטען בכתב האישום, כי הוא ליטף את בטנה, את גבה ואת שערה. בית-המשפט קבע, כממצא, כי הנאשם צבט את המתלוננת בבטנה, ודחה את הטענה בדבר זוטי דברים :

"יתכן כי מגע מסוים ייחשב בנסיבות מקרה ספציפי כתקיפה בלבד ואפילו כזוטי דברים ובעוד שבמקרה אחר יחשב כמעשה מגונה. לדוגמא, יתכן מקרה בו מעורבים שני צעירים שיש ביניהם היכרות ארוכה ויחסי ידידות וקירבה. כאשר שניהם שוהים במקום ובמסגרת אינטימית, ותוך כדי כך צובט הגבר צביטת חיבה את האישה. בדיעבד מסתבר כי האישה חשה פגועה מהתנהגות זו. יתכן (ואיני קובע עמדה ברורה בעניין זה) שבמקרה זה יהיה בסיס לטיעון בעניין זוטי דברים, כפי ששמתמע מדברי הסניגור. כל מקרה ונסיבותיו. במקרה שבפניי כאשר אין כל היכרות מוקדמת בין הצדדים, זירת האירוע הינה מקום ציבורי ותוך כדי מפגש אקראי שולח גבר זר את ידו וצובט אישה צעירה שאין לה כל קשר עמו אני סבור כי מתקיימים התנאים ההופכים את המעשה למגונה מטבעו".

בת"ע (רמת-גן) 1743/92 מדינת ישראל נגד ברון שלמה, תקדין-שלום 97 (2) 143 בנה הנאשם שלד ברזל והוא הואשם בבניה ללא היתר. בית-המשפט דחה את הטענה :

"מדובר בקונסטרוקציה העשויה מברזל וברזנט. לכאורה, לא ניתן להוציא מכלל אפשרות חשש שקריסת קונסטרוקציה מסוג זה עלולה לסכן מי שבסמוך או מתחתיה. חשש לאפשרות

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 4122-08-21 מדינת ישראל נ' אבו זאיד(עציר)

כזו מצדיק את אינטרס הצבור שקונסטרוקציה כזו תעמוד במבחן הפקוח של הרשויות המופקדות על מתן היתרים ע"פ חוק התכנון והבניה."

בת"פ (טבריה) 973/95 **מדינת ישראל נגד גדי בן שמואל**, תקדין-שלום 97 (1) 1997 הועמד הנאשם לדין בגין **תקיפה**. נטען בכתב-האישום שבעת בהיותו מנהל מחלקה בעיריית טבריה והיה אחראי על חזות העיר **תקף ילד קטן, כאשר ראה אותו בועט בלוח המודעות, על-ידי כך שסטר על לחיו**. בית-המשפט קבע, כי **לא הוכח שהנאשם נתן לילד סטירה אך קבע כממצא שהנאשם אחז בידו של הקטין בכוח**. בית-המשפט קיבל את טענת זוטי הדברים וקבע:

"אני קובע כי היה מגע פיזי בין המתלונן לנאשם, כאשר המתלונן אחז בזרועו של הנאשם והוליכו לעבר רכבו של הנאשם. מגע פיזי זה לא היה בהסכמתו של המתלונן. אשר על כן, ניתן לראות במגע פיזי זה לכאורה, מגע או הפעלת כוח בלא הסכמה שביצע הנאשם כלפי המתלונן. מגע פיזי זה מהווה תקיפה לפי הוראות חוק העונשין. השאלה אשר על בית משפט להכריע בה, האם בנסיבות העניין יש להרשיע את הנאשם בעבירת תקיפה. בית משפט זה סבור כי אין להרשיע את הנאשם בנסיבות אלו...הטעם העיקרי לתוצאת הכרעת דין זו הינה, **שאני קובע כי המקרה הינו פעוט ערך ובנסיבות העניין אין מקום להטיל על הנאשם כתם של הרשעה בעבירה פלילית**, ואני קובע כי זה המקום המתאים להפעיל את הוראת סעי' 34 י"ז לחוק העונשין שענינו זוטי דברים. טענה זו בדבר החלת הוראות סעי' 34 י"ז לחוק העונשין, לא נטענה ע"י הנאשם וב"כ, ואולם החלטתי להתייחס להוראות אלו מאחר ואני סבור כי הנאשם זכאי להנות מהגנתם, גם אם לא טען זאת במפורש".

בע"פ (ת"א) 964/96 **קצקה נגד מדינת ישראל** (לא פורסם) קבע בית-המשפט, כי המערער, אשר **ירק על המתלוננת** אינו נהנה מהגנת זוטי דברים מפני עבירת התקיפה. אמנם, יריקה, כשלעצמה, אינה אירוע תקיפתי חמור, אולם בדיקת האירוע לאור שרשרת הנסיבות שהיו באותו מקרה ועל רקע כלל האירועים מלמדת, כי המערער ביצע את המעשה על רקע סכסוך שכנים שבמהלכו הפגין התנהגות אלימה נוספת, שמצאה ביטויה באישומים אחרים נוספים. על כן, היריקה על ילדה בת 10 לאור אותה שרשרת של אלימות מקבלת נופך חמור ויוצאת מתחומי ההגנה.

בת.פ. 5263/98 (ת"א) **מדינת ישראל נגד סימון בן גיגי** (6.5.99) נדון עניינו של נאשם, אשר החזיק ברשותו **שטר בודד בן 200 ש"ח ביודעו כי הוא מזויף**. הנאשם הודה בעובדות כתב

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 4122-08-21 מדינת ישראל נ' אבו זאיד(עציר)

האישום, אם כי סיפר שמכר בשוק ובדרך זו קיבל לידי את השטר. מחומר החקירה עלה, כי הוא נתפס כשברשותו השטר, אגב פשיטה שערכה המשטרה על תחנה לממכר סם. הנאשם נעדר עבר פלילי. בית-המשפט, אשר עורר מיוזמתו את טענת זוטי הדברים, בחר להעדיף את הגרסה שמסר הנאשם בבית-המשפט וזיכה את הנאשם נוכח הטענה. נקבע:

"בנסיבות המקרה בתיק דנן, כאשר הנאשם נעדר עבר פלילי, וברשותו נתפס שטר בודד מזויף **בן 200 ש"ח כשאינו קרובן שנפגע**, וכאמור אין עסקינן במי שהפיץ שטרי כסף מזויפים או מהווה חוליה כלשהי ברשת הפצת שטרי כסף מזויפים או מי שמעורב בעסק של זיוף שטרי כסף, ולאחר בחינת האינטרס הציבורי - **אני סבורה שזכאי הנאשם לחסות בצילה של טענת הגנה שעניינה "זוטי דברים"**. לאור כל המקובץ לעיל, הנאשם זכאי מהעבירה שיוחסה לו בכתב-האישום".

בת.פ. (מחוזי-ת"א) 40282/99 **מדינת ישראל נגד רזניק פאבל** (לא פורסם) נדון עניינו של נאשם שהוגש נגדו כתב-אישום ובו שני אישומים. באישום הראשון נטען, כי דקר אדם אחר בבטנו באמצעות מכשיר חד וגרם לו חבלה חמורה. **באישום השני נטען, כי ביצע ניסיון לגנוב מחנות קופת צדקה שהכילה מטבעות**. בית-המשפט הרשיע את הנאשם באישום הראשון. ביחס לאישום השני, טען הנאשם, כי מדובר בזוטי דברים. בית-המשפט דחה את הטענה וקבע:

"כידוע, זו הגנה מהותית, שיש לעשות בה שימוש רק במקרים בהם אין במעשה עצמו מידה מינימלית של סכנה לערך חברתי מוגן, ואין הוא הולם את המושג של עבירה פלילית. בנסיבותיו של המקרה הנוכחי, **השאלה היא, אם גניבה של קופת צדקה שהכילה מטבעות כסף, היא מעשה שהציבור רואה בו ענין קל ערך או כזה שאינו מצדיק הכתמתו של המבצע ברבב של הרשעה בפלילים**. על פי הבנתי, יש להשיב על השאלה שהצגתי בשלילה. לקופות הצדקה יש ייעוד - לתמוך במי שנזקק לעזרת הזולת, ועל כן גניבת הקופה לא זו בלבד שהיא שוללת את הסיוע ממי שצריך לו, אלא יש בה שליחת יד גם לכספו של התורם, שהרי האחרון לא התכוון להפקיר את ממונו, אלא התכוון שיגיע ליעדו. מכאן התוצאה, שגם באישום השני תוכרע הכף לחובת הנאשם".

בת"פ (שלום - קרית גת) 2002/96 **מדינת ישראל נגד אבטא** (לא פורסם) **תפס הנאשם את ידה של גרושתו ומשך אותה בניגוד לרצונה אל מחוץ לבית**. בית-המשפט קבע שמאחר ובמקרה

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 4122-08-21 מדינת ישראל נ' אבו זאיד (עציר)

דן אין המדובר בתקיפה בנסיבות חמורות במיוחד, ומאחר ומדובר באירוע ישן ובני הזוג כבר פרודים יש לזכות את הנאשם מחמת זוטי דברים.

ג. האם התקיימה הגנת זוטי הדברים במקרנו - דיון:

סרקתי ובחנתי מספר רב של מקרים משפטיים בהם נדונה ההגנה.

יש לומר, כי קיימים דיונים נוספים (ראו גם המקרים אשר הובאו בספרם של יורם רבין ויניב ואקי "דיני עונשין" מהדורה שניה בעמוד 861 והלאה).

ניתן לקבוע כי בסופו של יום המקרים הוכרעו לנסיבותיהם, כאשר בתי-המשפט אינם מזכים נאשמים לפי ההגנה של זוטי דברים רק משום שמדובר בעבירות קלות, שהעונש הקבוע בצדן זעיר, אלא שהם עושים כן רק במקרים בהם יסודות העבירה הפלילית (כל עבירה) נתמלאו אך ברף מזערי של פגיעה באינטרס הציבורי הפלילי, תוך שקילת כלל נסיבות המעשה.

להלן אדון ביסודותיה של ההגנה ויישומם למקרנו:

להלן יסודות ההגנה:

"לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה, אם, לאור טיבו של המעשה, נסיבותיו, תוצאותיו והאינטרס הציבורי, המעשה הוא קל ערך"

(א). "טיב המעשה":

אני סבור שבמקרנו ממוקם המעשה ברף התחתון של סולם החומרה של עבירת ההיזק לרכוש.

וידגש: איני מקל ראש כלל ועיקר במעשיו של הנאשם ואני סבור שיש לגנותם. ואולם, השאלה אינה האם יש להלל, לשבח ולפאר מעשים מגונים והתנהגות נקלית שכזו, או להעניק להם "הכשר", אלא האם התנהגות זו ראוי שתכנס מבעד לשעריו העבים של המשפט הפלילי – כזו שתקבל גושפנקא של עבירה פלילית.

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 4122-08-21 מדינת ישראל נ' אבו זאיד (עציר)

בעניין זה, אבהיר, כי איני מקבל את עמדת המאשימה שלפיה אם בית-המשפט יקבל את הטענה, אזי יינתן כאן הכשר להתנהגויות שכאלה. **שוב יודגש, אין להבין הכרעת-דין זו כלל ועיקר כמתן הכשר להתנהגות נלוזה שכזו – להיפך – יש לגנותה.** ואולם, השאלה היא האם **מגרשו של המשפט הפלילי** הוא האתר הנכון לבירור כלל ההתנהגויות החברתיות ולהוקעתן – גם אלו שבאופן פורמאלי מגבשות את יסודות העבירה, אך ברף התחתון ביותר.

אזכיר, כי **תפקידו של המשפט הפלילי אינו להסדיר את כל מערכות היחסים הקיימות בין בני אדם**, אלא שהוא קובע כללי התנהגות **מרף חומרה מסוים**, שהינו רף הכרחי שדרוש להסדרת מערכות יחסים בתוך החברה, אך אין הוא מתיימר להסדיר את כלל מערכות היחסים בין בני האדם.

המשפט הפלילי המהותי הינו אסופה של כללים חברתיים הנקבעים בכל מדינה, המהווים ביטוי לעקרונות היסוד השוררים בה ושמטרתם לאפשר ניהול אורח חיים ותפקוד תקין, הן של המדינה והן של אזרחיה, אך הוא אינו חולש על כל הכללים החברתיים הנקבעים במישורים אחרים.

מדובר במערכת כללים, שבעזרתם, מן הצד האחר, מבקשת המדינה לכוון את התנהגותם של אזרחיה על-ידי התווית גבול **תחתון מזערי** של נורמות התנהגות, אשר המדינה מוצאת אותם ראויים לשמירה, ומן הצד השני, בעזרת כללים אלו, מבקשים אזרחי המדינה לשמור על קיומן של זכויותיהם הבסיסיות כלפי המדינה.

יחד עם זאת, אין המשפט הפלילי עוסק ביצירת נורמת התנהגות הממוקמות ברמה הגבוהה ביותר של כללי התנהגות נאותים. אכן, המדינה מבקשת להתוות בכללים אלו גבול מינימלי תחתון ולא גבול מקסימלי עליון.

ודוק: המאשימה לא ציינה בכתב-האישום מה שוויו של כרטיס האשראי כשלעצמו. כלומר, היא לא ציינה מה שווי ההיזק שאותו ייחסה לנאשם ובית-המשפט לא ישאב אל החסר הזה את ידיעתו הפרטית. לשאלת בית-המשפט השיבה המאשימה בעניין זה כדלקמן:

לשאלת בימ"ש כמה שווה כרטיס האשראי שהוא הזיק לו, אני משיבה שלא בדקתי כמה הוא שווה, כנראה שאפשר להזמין אותו ללא עלות, אך אי אפשר לנתק מהקונטקסט ממה שקרה, 6 ילדים

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 4122-08-21 מדינת ישראל נ' אבו זאיד(עציר)

על כן, יש להניח **לזכות הנאשם**, מחמת הספק, כי מדובר **בשווי פעוט ערך ביותר** – הרס של **פיסת פלסטיק** קטנה – הא ותו לאו (חוץ מהטרדה הטלפונית הקיימת שבהזמנת כרטיס חדש).

(ב). "נסיבות המקרה":

אכן, עובדות כתב-האישום מתארות את הרקע למעשה, שאותו ביצע הנאשם – וויכוח בינו לבין זוגתו, שיתכן ויכול היה לגבש אף את עבירת האיומים.

התנהגותו זו של הנאשם **ראויה לגינוי** במיוחד משעשה כן נוכח ילדיהם הקטינים.

ואולם, **המאשימה לא ייחס להתנהגות זו עבירה פלילית מסוג איומים בדרך של התנהגות**, שיתכן והייתה ראויה למעשים שכאלה, **אלא עמדה על כך שהעובדה היחידה שמגבשת את עבירת ההיזק מנויה בסעיף 3**, כלומר הפגיעה בכרטיס האשראי. ואכן, המאשימה אישרה כדלקמן:

ב"כ המאשימה:

אני מבהירה שההיזק לרכוש מתייחס רק לכרטיס האשראי שהוכנס לתנור חימום.

בשום שלב, לא בקשה המאשימה לתקן את כתב-האישום ולהוסיף לו עבירה אחרת, נוספת.

אציין, וכפי שהדגשתי בפתיח להכרעת-הדין, הנאשם ביקש מזוגתו את כרטיס האשראי שלה, והיא סירבה למסור לו אותו משום **שהיא "סברה שמבקש לקנות סמים"** (ראו: עובדה מספר 2). המאשימה לא קבעה זאת כממצא, כלומר שאכן זו הייתה כוונתו של הנאשם, אלא שזוגתו "סברה" שכך הם פני הדברים – הא ותו לאו.

אכן, אין להתעלם מן העובדה שלחובת הנאשם **עבר פלילי** (ראו מסמך במ/1) הכולל שבע הרשעות קודמות, בעיקר בעבירות סמים, אך גם בעבירות רכוש והוא ריצה עונשי מאסר לתקופות שונות.

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 4122-08-21 מדינת ישראל נ' אבו זאיד(עציר)

יחד עם זאת, קיומו או העדרו של עבר פלילי הוא רק נתון אחד, שאותו יש לשקול במכלול השיקולים הנסיבתיים, ואין לומר כי קיים כלל שלפיו דמו של בעל עבר פלילי "מותר" רק משום עברו, ואם המעשה, כשלעצמו, הינו מעשה קל ערך, החוסה, תחת הגנת זוטי דברים, אזי חלילה לנו אם נגמיש את מערך השיקולים הנוגעים לבעלי עבר פלילי רק מטעם זה, ואין להגיע למסקנה כי ביחס לאלו ניתן להגיש כל כתב-אישום גם אם עובדותיו קלות ערך.

אילו היה בפניי נאשם, אשר הורס את כרטיס האשראי של זוגתו תדיר – ניחא – אך עברו הפלילי (לפחות הפירוט שאותו השכילה המאשימה להציג) אינו מציג התנהגות חזרתית שכזו.

האזנתי לדיסק מוקד 100, שהוגש בידי המאשימה, ראיתי את התמונות שבדיסק וצפיתי בסרטון מצלמת הגוף של השוטרים: ניתן לראות שהוזעקו אל הדירה כוחות משטרה גדולים וכן ניידת מד"א, אך היה זה משום שבהודעה הטלפונית שהתקבלה למוקד מאה נמסרו דברים שונים בתכלית, שבסופו של יום נמצא שלא התרחשו מעולם. וכך נמסר: "משטרה שלום... אבא הרביץ לאימא בבית...".

אכן, השוטרים הגיעו אל המקום. ניתן להתרשם ממצלמות הגוף אודות פנים הבית, ובלשון המעטה, יש לומר, כי הסדר אינו שורר בו גם ממילא, בלא קשר למעשי הנאשם.

המתלוננת הצביעה לשוטרים על תוצאת מעשי הנאשם והבהירה כי הוא לא איים עליה ולא תקף אותה, אלא שכל עניינה: "הוא רק זורק לי והילדים שלי רואים".

(ג). "תוצאותיו":

כאמור, התוצאה של מעשה ההיזק של הנאשם הייתה הרס של כרטיס עשוי פלסטיק, נעדר כל ערך כספי כשלעצמו, הגם שהתנהגותו נעשתה לעיני זוגתו וששת ילדיו הקטינים, שלפחות לפי ההודעה למוקד 100 ספק אם הבינו במה דברים אמורים בדיוק.

(ד). "אינטרס הציבורי":

השאלה בעניין זה היא האם המעשה של הנאשם הצמיח כלפי האינטרס הציבורי מידה מזערית של סכנה לציבור, או השפעה חברתית שתחייב להרשיעו במשפט הפלילי.

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 4122-08-21 מדינת ישראל נ' אבו זאיד (עציר)

אני סבור, כי התשובה לשאלה זו בשלילה.

לא כל פגיעה באינטרס המוגן אחר העבירה ראויה להצמיח הרשעה פלילית, שאם לא תאמר כן נמצאת שומט את הקרקע תחת התכלית העומדת אחר ההגנה.

כלומר, יש לאתר רק את המקרים, שבהם הפגיעה באינטרס המוגן כה משמעותית עד אשר יש להתעקש, כי המשפט הפלילי הוא שיגיע לגדור את הפרצות ולהגיד את דברו.

עצם קיומה של ההגנה מניח הנחת יסוד, מניה וביה, כי יתקיימו מקרים שבהם יתנהגו בני האדם באופן פורמאלי, המגבש את כל יסודותיה של עבירה פלילית, ועדיין עוצמת האירוע פעוטה, עד כי אין זה ראוי כי תקבל את חסותו של המשפט הפלילי למרות שיתכן ויש לגנות התנהגות שכזו במישורי התנהגות אחרים בין בני האדם.

יש לזכור, כי האינטרס הציבורי נמדד גם ביחס לשאלה להיכן ראוי שמשאביו הדלים של הגוף החוקר והאוכף יתועלו - ושוב מבלי להקל ראש כלל ועיקר בהתנהגותו של הנאשם שיש לגנותה. זהו תיק שהתקיימו בו חמישה דיונים בבית-המשפט (חלקם, כאשר הנאשם מובא בידי שב"ס – פיסית ו – VC), מונה סגור ציבורי וכתב-האישום מונה 7 עדים, כלומר הושקעו בו מאמצים חקירתיים, שיפוטיים. אכן, לא יהא מיותר להפנות פעם נוספת לפסק-הדין של בית-המשפט המחוזי בעניין ברוסילובסקי דלעיל אשר קבע: "תקוותנו היא, כי הרשויות המוסמכות יסיקו את המסקנות המתבקשות מהטיפול בפרשה זו, ובמיוחד בימים טרופים אלה בהם העומס על בתי המשפט כבד מנשוא ועליהם לעסוק בסוגיות ובנושאים רציניים וכבדי-משקל הרבה יותר מאשר זוטי הדברים שבאו לידי ביטוי בתיק זה".

לא נעלם מעיניי הדין, שלפיו נאשם המודה בעובדות כתב-האישום – מודה בהן כפי שנוסחו, ולא דווקא באלו המגבשות באופן דווקני את יסודות העבירה (ע"פ 6490/12 אבורמד נגד מדינת ישראל 15.11.12 ואחרים) ובמקורו העובדות מתארות התנהגות נוספת, אך יש לזכור, כי בסופו של יום, עוסקים אנו במי אשר השמיד פיסת פלסטיק חסרת ערך, כשלעצמה, ורק זהו המעשה אשר אליו מתייחסת העבירה של היזק לרכוש במזיד לפי סעיף 452 לחוק העונשין התשל"ז – 1977. ושוב, מבלי להקל ראש בהתנהגותו של הנאשם - לא כל התנהגות אנושית שיש לגנותה במישורים אחרים חייבת למצוא ביטוי בכתב-אישום פלילי.

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 4122-08-21 מדינת ישראל נ' אבו זאיד (עציר)

ד. תוצאה:

לאור כל האמור לעיל, אני מזכה את הנאשם מכתב-האישום מחמת קיומה של הגנת זוטי הדברים.

זכות ערעור לבית-המשפט המחוזי מרכז/לוד בתוך 45 ימים.

צו כללי למוצגים.

התיק סגור.

ניתנה היום, ז' אייר תשפ"ב, 08 מאי 2022, במעמד הצדדים.

מנחם מזרחי, שופט, סגן הנשיאה